

Szoboszlai Andrea: BA végzettséggel rendelkező andragógusok idegen nyelvtudásának jelenlegi helyzete

The Current Status of BA Graduated Andragogist's Foreign Language Knowledge

Szoboszlai Andrea Andragógia MA I. szakos hallgató

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Andragógia Tanszék

Cím: 1075 Budapest, Kazinczy u. 23-27. E-mail cím: andragogia@ppk.elte.hu

Tel.: 461-4500/3854

Abstract

Kulcsszavak: nyelvtanulás/nyelvtudás; idegen nyelvtudási kompetencia, motiváló tényezők; nyelvi nehézségek, hiányosságok

A mikro kutatás célja a BA végzettségű andragógusok idegen nyelvtudásuk jelenlegi helyzetének vizsgálata volt, ill. hogy a kapott kutatási eredmények hozzájáruljanak az idegen nyelvtudás fejlesztéséhez, a további nyelvtanulási lehetőségek feltérképezéséhez.

A 2009-ben andragógia BA szakon végzett személyek számára, mind a munkaerő-piacra való kikerülés, mind az MA szakon való továbbtanulás, ill. a tudományos pálya iránt való elköteleződés szempontjából releváns tényező az idegen nyelvtudás. Az empirikus mikro kutatás a DE BTK-n 2009-ben andragógia BA fokozatot szerzett 20 fővel, kérdőíves módszerrel készült. Az előadásom témája egyaránt fókuszál az andragógusok idegen nyelvtudásának jelenlegi helyzetére, az idegen nyelvi ismeretek alkalmazására, nehézségeire, hiányosságaira, a nyelvtanulást motiváló tényezőkre és nyelvtanulási lehetőségekre.

A kapott kutatási eredmények igazolták a két hipotézist, miszerint:

1. Az andragógusok a papírral igazolt nyelvtudás ellenére alapvető nehézségekkel és hiányosságokkal küzdenek főként az idegen nyelvi szakmai szókinccs és a beszéd terén.
2. A nyelvtanulásra elsősorban a munkaerő-piacon való elhelyezkedés, a munkáltatói elvárásoknak való megfelelés motivál.

Az andragógusok idegen nyelvtudásának alkalmazási színtere eléggé beszűkült, a külföldi országokat leszámítva a hazai szinten kevésbé tudják szinten tartani, alkalmazni tudásukat.

Bevezetés

Az andragógia területén tevékenykedő andragógus szakemberek munkaerő-piacon való elhelyezkedésének egyre inkább elengedhetetlen feltételét képezi a nyelvtudás, ugyanakkor az andragógiai diszciplína művelését, számos feltáratlan területének kutatási lehetőségét tekintve (főként a határon átnyúló kapcsolatok kiépítésének keresztmetszetében) alapkövetelmény az idegen nyelvtudás megléte.

A 2009-ben elsőként andragógus BA végzettséget szerzett hallgatók egyik része a munkaerő-piacon helyezkedett el, másik része az MA képzésbe kapcsolódott be, akik közül néhányan tudományos pályára készülnek. Jelen gazdasági körülmények között a munkaerő-piaci versenyképesség szempontjából megbízható idegen nyelvtudásra van szüksége az andragógus szakembereknek, valamint a tudományos diplomáciát tekintve a viszonylag fiatal diszciplína országhatárokat átlépő kapcsolatainak, együttműködési lehetőségeinek kulcstényezője az idegen nyelvtudás.

Az andragógiai diszciplína meghatározása során számos nemzetközi terminust (lifelong learning, blendid learning, adult education) veszünk alapul, és beépítjük a saját hazai terminológiai rendszerünkbe. A fenti fogalmak és természetesen más terminusok jelentésének és mélyebb tartalmának ismerete ma nélkülözhetetlen egy andragógus számára, kiemelten a nemzetközi kapcsolattartás, együttműködés elősegítése miatt, melynek egyik eszköze az idegen nyelvtudás. Így nemcsak a tudomány, hanem a munkaerő-piac szempontjából is releváns az idegen nyelvi szakmai szókincs gyarapítása és fejlesztése. A nyelvi ismeretek szinten tartása és fejlesztése érdekében azonban szükséges a jelenlegi idegen nyelvi tudásszint helyzetének, ill. a fejlesztési, újírtási lehetőségeknek a feltárása.

Hazai szintéren andragógusok idegen nyelv tanulásának és tudásának helyzetéről készült felmérések még nem igazán készültek, ezért a vizsgálat különösen újszerű. A mikro kutatás célja a BA végzettségű andragógusok idegen nyelv tudásuk jelenlegi helyzetének feltárása, ill. hogy a kapott ismeretek és kutatási eredmények hozzájáruljanak az idegen nyelvtudás fejlesztéséhez, a további nyelvtanulási lehetőségek feltérképezéséhez.

Az előzetesen megfogalmazott hipotézisek:

- A nyelvvizsga szintjéhez képest főként a beszéd és a szakmai szókincs terén alapvető nehézségekkel és hiányosságokkal kell szembenéznie a frissen végzett andragógusoknak. Az egy vagy több nyelvvizsgával rendelkező BA diplomás andragógusok nyelvtudása az általuk megszerzett nyelvvizsga szintjéhez képest sem továbbtanulási, sem munkaerő-piaci szempontból nem megfelelő.
- A nyelvtanulást motiváló tényezők között elsősorban sokkal inkább a munkáltató elvárásaihoz való igazodás kényszerítő ereje dominál, mintsem a tanulás során történő kommunikatív kompetenciák fejlesztésének lehetősége, ill. a nyelvtudás kommunikációs célokra szánt használata.

A téma kapcsán az alábbi kérdés merült fel: Hol, milyen szintéren van lehetőség alkalmazni, egyúttal szinten tartani, fejleszteni az idegen nyelvtudást a tanulmányok ideje alatt és azok elvégzése után?

A továbbiakban egy 2009-ben andragógia BA végzettséget szerzett 20 fős andragógusokból álló csoportra vonatkozó kérdőíves felmérés eredményein keresztül foglalom össze a nyelvtanulás legfontosabb gyakorlati tapasztalatait. Fontos megjegyezni, hogy a mintavétel ugyan nem reprezentatív jellegű, azonban rávilágít a nyelvtanulás/nyelvtudás kapcsán felmerülő megoldásra váró problémákra.

1. Az elméleti háttér és a mintavételezés

Napjaink változó gazdasági helyzetű világában a versenyképesség erősítése és az innovatív szemlélet meghonosítása és elterjesztése szempontjából nagyon fontos szerepet tölt be az Európai Unió által kulcskompetenciaként meghatározott idegennyelv-tudási kompetencia. (Fazekas, 2006) Az EU a többnyelvűség eszméjét a versenyképesség, a demokrácia és az egyenlőség jegyében hangsúlyozza. (European Commission, 2006) Az idegen nyelvtanulás így központi helyet foglal el a magyar oktatási rendszerben is. Célja az európai keretrendszer tevékenység-orientált nyelvfelfogása szerint, hogy a nyelvhasználók a nyelvet bizonyos feladatok, körülmények között, meghatározott környezetben eredményesen használni tudják. (Éva, 2006) Henczi Lajos is kiemelte, hogy a nyelvi kompetenciák alkalmazás során megmutatkozó valódi értékével szemben ma Magyarországon még mindig a nyelvtudást igazoló nyelvvizsga bizonyítványnak tulajdonítanak nagy szerepet. (Henczi, 2009)

Az idegen nyelvek eredményes használata nem tud megvalósulni maradéktalanul a magyar szakemberek jelentős részét tekintve, és így az andragógusok széles körében sem, mivel idegen nyelvtudásuk nem megfelelő. Noha már az andragógia BA végzettséggel rendelkező személyeknek is legalább egy középfokú komplex (C típusú) nyelvvizsgával kell rendelkeznie – figyelembe véve, hogy van, akinek több ill. felsőfokú nyelvvizsgája is van –, mégis alapvető nyelvi hiányosságokkal kell pályakezdőként vagy az MA képzésben szembesülniük, főképpen a saját szakterületüket illetően. Mindeközben szem előtt kellene tartani azt, hogy a nyelvtudás sokkal inkább készség, mint lexikális tudás, és nem elsősorban nyelvtant, hanem nyelvhasználati stratégiákat kellene oktatni. (Szemere, 2000) Mivel a nyelvtudásnak meghatározó szerepe van a munkaerő-piacon való elhelyezkedésben, ill. az MA képzésben és a későbbi esetleges tudományos pályára történő felkészülésben, így elengedhetetlen a témával kapcsolatos ismeretek feltárása. Jelen mikrokutatás is ezt a célt szolgálja.

A mikrokutatáshoz szükséges mintát a DE BTK andragógia BA szakot végzett első évfolyamából 20 fő alkotta. A populációban a nemi arányok a következőképpen oszlanak meg: 17 nő és 3 férfi, mindannyian 21 és 25 év közöttiek. A mikrokutatás során alkalmazott mintavételi mód a kérdőív volt, annak is önkitöltős típusa. A kérdések összeállítását követően a megszerkesztett kérdőív kipróbálásra került 2-3 fővel. A próbakitöltés során felmerült észrevételek, javaslatok alapján az esetleges hibák, hiányosságok korrigálásával állt össze a végleges kérdőív.

2. A kutatási eredmények összegzése

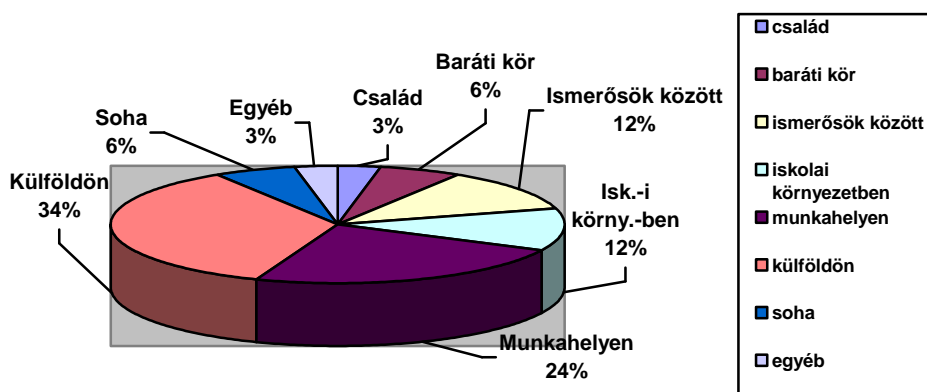
Az alábbiakban, a kérdőívben szereplő kérdésekre adott válaszok összesítése után kapott eredményeket közlöm. A populációt illetően 14 személy folytat jelenleg is BA ill. MA tanulmányokat, 12 fő emberi erőforrás tanácsadó MA szakon, 1 fő andragógia MA képzésben, és 1 fő egy újabb BA szakon az egyik közgazdasági egyetemen. Közülük 4 fő jelenleg különféle munkakörben dolgozik (HR asszisztens, pályázatíró, kereskedelmi menedzser). 6 fő pedig csak munkaviszonnyal rendelkezik: míg valaki andragógus ifjúsági egyesületnél pályázatíróként dolgozik, addig más andragógus szinkron dramaturgként tevékenykedik, és olyan is van, aki irodavezetőként állandó csereprogramokat és külföldi utakat szervez. Az alábbi munkakörök teljes ellátásához szervesen kapcsolódik a nyelvtudás, csakúgy, mint az MA szakon történő eredményes tanulmányi teljesítéshez.

A 20 főből összesen 9 főnek van két nyelvvizsga bizonyítványa, a többieknek csak egy. 14 fő angol középfokú komplex (írásbeli és szóbeli), 1 fő német felsőfokú komplex, 8 fő német középfokú komplex, 2 fő francia középfokú komplex, 1 fő spanyol felsőfokú komplex és 2 fő eszperantó középfokú komplex nyelvvizsgával rendelkezik. A nyelvvizsgák számát és „minőségét” tekintve tehát, egész jó képet mutat eddig a felmérés. Arra a kérdésre, hogy az alapszak elvégzése óta szereztek-e valamilyen nyelvből nyelvvizsga bizonyítványt, minden válaszadó nemmel felelt.

Azonban a nyelvvizsga bizonyítványok ellenére, a nyelvek szintek szerinti tudását tekintve az andragógusok nagy része maga sem tekinti megfelelőnek és igazán kielégítőnek saját idegen nyelvtudását. Mindössze csak 3 fő értékelte kiválóan (angol, német és spanyol nyelvből) a nyelvtudását. A legtöbben – 9 fő – jónak (angol, német nyelvből) érzi nyelvtudását, 5 fő közepes osztályzatot (angol, német nyelvből) adott rá, 2 fő elfogadhatónak (német nyelvből) és 1 fő elégtelennek (francia nyelvből) értékelte. Tehát a válaszadók többsége (12 fő) mondhatni pozitívan vélekedik nyelvtudását illetően, azonban figyelembe kell venni, hogy 8 fő érzi közepesnek, ill. e szint alattinak a nyelvtudását. Ezért bár a válaszadók több mint fele kiválóan és jónak ítélte meg ezen tudását, mégis a másik 8 fő a nyelvvizsga bizonyítványok által alátámasztott nyelvtudáshoz képest viszonylag alacsony szintűnek értékelte azt.

Arra a kérdésre, hogy hogyan jutott hozzá idegen nyelvi ismereteihez (több válasz bejelölése is lehetséges volt), a válaszadók összesen 18-an válaszolták azt, hogy az iskolában, 11 fő azt, hogy magántanárnál, 9-en felelték azt, hogy autodidakta módon, 8-an jelölték be a tanfolyamot, mint választási lehetőséget, 3 fő válasza volt az, hogy egy bizonyos célországban, és csak 1 fő felelte, hogy a munkahelyén. Nehéz lenne ezekből a válaszokból messzemenő következtetéseket levonni, az viszont szembetűnő, hogy bár a nagy többség (hiszen 18-an jelölték be az iskolát válaszként) úgy gondolja, hogy a klasszikus értelemben vett iskolában jutott hozzá ezen ismereteihez, vagy inkább azok egy részéhez, mégis viszonylag sokan – összesen 11 fő – állította azt, hogy magántanárhoz is kellett járnia. Napjainkban a magántanárhoz járás jelensége a nyelvtanulás terén pedig egyre gyakoribb, és sok esetben nem a már meglévő ismeretkörök bővítéséről és a képességek fejlesztéséről van szó, hanem az alapvető ismeretek pótlásáról, és az egyes képességek kialakításáról. Ez viszont azt implikálja, hogy a közoktatásban történő nyelvtanítás nem kellően hatékony, és a tanulók részéről sem sikerül teljesen elsajátítani az ismereteket az órákon. A válaszadóknak kevesebb, mint fele jelölte be az „autodidakta módon való tanulást” mint válaszlehetőséget, annak ellenére, hogy az önirányító tanulás nélkülözhetetlen elem a tudás létrehozásában.

A válaszadók a nyelvtudásuk alkalmazásának színtereire vonatkozó kérdésre több választ is bejelölhettek. Az alábbi ábra a válaszadók idegen nyelvi ismereteinek alkalmazási színtereit szemlélteti:

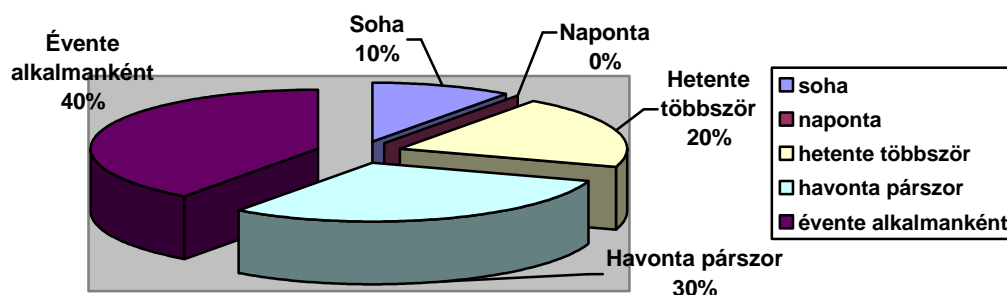

1. ábra: Az idegen nyelvi ismeretek alkalmazásának szinterei (Saját készítés)

Az andragógusok legnagyobb arányban (34 %) külföldön, ill. a munkahelyen (24 %) szokták alkalmazni idegen nyelvi ismereteiket. 12 %-ban két esetben (ismerősök között és iskolai környezetben), 6 %-ban szintén két esetben (baráti körben és sohasem) használják a végzett szakemberek idegen nyelvtudásukat. 3-3 %-ban pedig a családban és egyéb esetekben (filmnézés) történik az idegen nyelvi ismeretek alkalmazása. Ezekben a közegekben van mód több-kevesebb sikerrel gyakorlás által szinten tartani és fejleszteni a nyelvtudást, nyelvi készségeket. Ezzel választ kaptunk kutatási kérdésünkre (Hol, milyen szinten van lehetőség alkalmazni, egyúttal szinten tartani, fejleszteni az idegen nyelvtudást a tanulmányok ideje alatt és azok elvégzése után?).

A kérdőív kérdései között továbbá szerepelt egy kérdés, amellyel arra szeretnénk volna választ kapni, hogy szokott-e a válaszadó idegen nyelven megírt irodalmat olvasni. A válaszokból kiderült, hogy az egyik 50 % olvas, a másik 50 % viszont egyáltalán nem. Az idegen nyelvű irodalmat olvasók fele MA-szakon tanul, fele pedig dolgozik. Tehát megvan az esély rá, hogy ezek a személyek tanulmányaik és munkájuk kapcsán nemcsak anyanyelven, hanem más élő idegen nyelven is olvasnak valamilyen irodalmat. Azoknak, akik nemmel feleltek a kérdésre, a nagy többsége MA-szakon tanuló egyetemista. Ez viszont azt jelenti, hogy ők tanulmányaik során nem olvasnak idegen nyelvű szakirodalmat sem, ami hozzájárulhatna a szakmai látókör bővítéséhez, színesítéséhez.

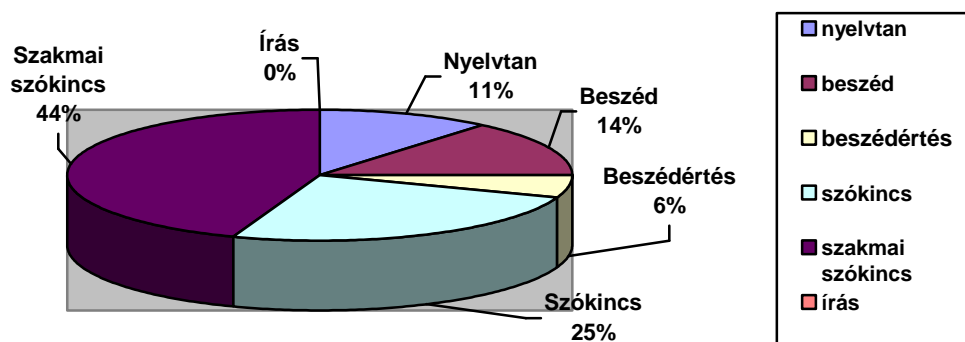
A következő ábra a válaszadók nyelvhasználatának gyakoriságát mutatja:

2. ábra: A nyelvhasználat gyakorisága (Saját készítés)

A nyelvhasználat gyakoriságát illetően a válaszolók 40 %-a válaszolta azt, hogy mindössze évente alkalmanként van lehetősége a beszélt idegen nyelvet használni. 30 %-a a válaszadó andragógusoknak havonta párszor, 20 %-uk hetente többször is alkalmazza, 10 % pedig soha nem használja az idegen nyelv tudását. Figyelemre méltó tény, hogy egyik andragógus sem jelölte meg válaszként, hogy naponta beszél idegen nyelven. Ez azt jelenti, hogy a végzettek igen csekély mértékben alkalmazzák, és főleg csak alkalmanként a nyelvtudásukat.

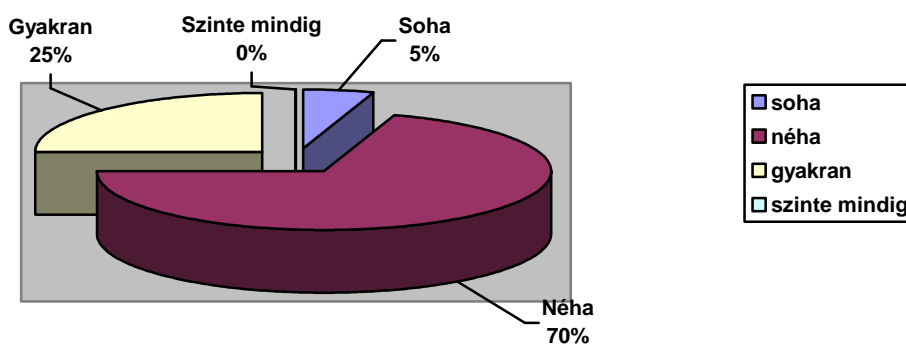
A kategóriákba foglalt nehézségekre és hiányosságra vonatkozó kérdés esetén az andragógusok több választ is bejelölhettek. Az alábbi ábra azokat az idegen nyelvi nehézségeket, hiányosságokat szemlélteti, amelyekkel az andragógusok szembesülni kényszerülnek:

3. ábra: Idegen nyelvi nehézségek, hiányosságok, (Saját készítés)

A nyelvi nehézségek és hiányosságok 44 %-át az andragógusok számára kifejezetten a szakmai szókincs teszi ki, 25 %-át pedig az általános szókincs. A nehéz és hiányzó elemek 14 %-át a beszéd, míg 11 %-át a nyelvtan, és 6%-át a beszédértés alkotja. Az írást, mint lehetséges választ senki sem jelölte be, tehát az írás terén senki nem érzett hiányosságot vagy nehézséget nyelvtudását illetően. Figyelemre méltó része az értékelésnek az a tény, hogy mind a 20 fő úgy ítéli meg, hogy szükséges lenne a saját szakmai szókincsének a fejlesztése. Továbbá ehhez a kérdéskörhöz kapcsolódóan arra a kérdésre, hogy szakmai szókincsét bővítené-e a közeljövőben, ha lehetőség adódna rá, valamennyi andragógus igennel válaszolt. Fontos lenne tehát, hogy főképpen az egyetemi képzésben és a munkahelyeken jelen legyenek az andragógusok számára a szakterületükre vonatkozó szakmai szókincs frissítését, bővítését célba vevő lehetőségek.

A nehézségekhez és hiányosságokhoz kapcsolódott egy kérdés, amely a szövegértés (hallott és olvasott szöveg) kapcsán felmerülő nehézségek egyénenként bevallott gyakoriságára irányult. A kérdés a következőképpen szerepelt a kérdőívben: Hányszor fordult elő Önnek, hogy nem értette meg tökéletesen az Ön által is beszélt idegen nyelvet beszélő külföldi közlendőjét? A kérdésekre adott választ a következő ábra mutatja:

4. ábra: A szövegértés felmerülő nehézségeinek gyakorisága, (Saját készítés)

A válaszoló andragógusok 70 %-ával néha bizony megtörténik, hogy szövegértési nehézségei adódnak, míg 25 %-ukkal gyakran megesik, hogy nem érti meg más ember idegen nyelven megfogalmazott közlendőjét, és mindösszesen csak 5 %-uk állította azt, hogy sosem adódnak ilyen nehézségei, azaz mindig sikerül megértenie az adott hallott vagy olvasott szöveget. (Megjegyzem: ez az egy fő andragógus két középfokú nyelvvizsgával rendelkezik angol és német nyelvből, korábban pedig nyelvszakon tanult.) Olyan andragógus nem volt, aki azt válaszolta volna, hogy szinte mindig előfordul vele, hogy nem érti meg az adott beszédet, írott szöveget. Ez nem is lenne olyan rossz arány, de tekintettel kell lennünk arra, hogy az andragógusok 40 %-ának csak évente alkalmanként, 30 %-ának havonta párszor és csak 20 %-ának van módja hetente többször használni nyelvtudását. Így ha valaki csak évente alkalmanként vagy havonta párszor (néha-néha) alkalmazza a nyelvi ismereteit, készségeit, akkor az, hogy néha nem ért meg valamit, már nem tűnik olyan jó teljesítménynek.

A fentiek alapján tehát, igazolódni látszik az első hipotézis, miszerint a nyelvvizsga szintjéhez képest főként a beszéd és a szakmai szókinccs terén alapvető nehézségekkel és hiányosságokkal kell szembenéznie a frissen végzett andragógusoknak. Ugyanakkor a nyelvtudás fejlesztésére is csak csekély mértékben van lehetőség, hiszen az andragógusok közvetlen környezetükben (család, baráti kör) is ritkán alkalmazzák idegen nyelvi ismereteiket, valamint az iskolai környezetben való alkalmazás is alacsony értéket mutat (12%). Ráadásul többségükkel (14 fő) néha, 5 fővel pedig gyakran esik meg, hogy nem érti meg azt, amit az általa ismert idegen nyelven hall vagy olvas. A megkérdezettek kevesebb, mint fele (9 fő) jónak értékelte saját nyelvtudását, 4 fő közepesnek, 2 fő elfogadhatónak, és további 2 fő pedig elégtelennek tartja idegen nyelvi ismereteit.

A nyelvtanulási motivációt illetően Balázs Éva kiemelte, hogy a felsőoktatásnak nagy szerepe volt a fiatalok nyelvtanulásra motiválásában és az igazolt nyelvtudással rendelkező fiatalok nagyságrendi növekedésében, mivel a felvételi rendszerben többletpontok jártak és járnak ma is a nyelvvizsga bizonyítványért. (Balázs, 2007) Vágó Irén szerint az elmúlt években az eredményes nyelvtanulás iránti igényt többek között a munkaerőpiac elvárása generálta. (Vágó, 2007) A nyelvtanulásra motiváló tényezőket illetően a fontossági sorrend felállítására vonatkozó kérdésre adott válaszok összesítéséből az alábbi sorrend állt fel:

1. Az elhelyezkedés szempontjából fontos, hogy nyelveket beszéljen az ember, hiszen ma a legtöbb munkáltató elvárja ezt.
2. Fontos, hogy nyelvtudásomat kommunikációs célokra használhassam.
3. Ha több nyelv birtokában van az ember, akkor lehetősége van külföldi kapcsolatok bővítésére, más népek kultúrájának megismerésére.
4. Számomra fontos, hogy kommunikatív kompetenciáimat fejleszthessem.
5. Humán érdeklődésű vagyok, szeretek nyelveket tanulni, ez motivál leginkább.
6. Az egyetemi végzettségem megszerzéséhez szükséges a nyelvvizsga.

A 20 főből 8 főt első helyen a könnyebb elhelyezkedés reménye, a munkáltatói igényeknek való megfelelés ösztönöz nyelvtanulásra. Ugyanakkor az andragógusokat csak 2-od és 4-ed sorban motiválja az, hogy nyelvtudásukat kommunikációs célokra használhassák, ill. hogy kommunikatív kompetenciáikat fejleszthessék. Mindezek alapján tehát megállapíthatjuk, hogy a második hipotézis is beigazolódtott, miszerint a nyelvtanulást motiváló tényezők között elsősorban sokkal inkább a munkáltató elvárásaihoz való igazodás kényszerítő ereje dominál, mintsem a tanulás során történő kommunikatív kompetenciák fejlesztésének lehetősége, ill. a nyelvtudás kommunikációs célokra szánt használata.

Ajánlások, javaslatok

Tekintettel arra, hogy az idegen nyelvi oktatás elsődlegesen még ma is a közoktatás feladata, azt mondhatjuk, hogy az andragógia szakon való szakmai fejlődésben meghatározó szerepe van/lehet a felsőoktatásban indított nyelvi képzéseknek.

Az alábbiakban a kérdőív nyitott kérdéseire válaszként kapott hallgatói vélemények és a kutatási eredmények alapján az alábbi fejlesztési javaslatok fogalmazódnak meg:

- Az andragógusok fontosnak tartanak, hogyha az adott felsőoktatási intézmények térítésmentes szinten tartó nyelvi képzést tudnának biztosítani a mesterképzési szakos hallgatók számára (is).
- Mivel a szakmai szókincs terén alapvető hiátusokkal küzdenek a szakemberek, szükséges lenne, ha az alapképzésben és mesterképzésben tanuló hallgatók számára főiskolai és egyetemi szinten egy félév térítésmentes szaknyelvi képzés indulna, modul keretében a fő nyelvekből, mint pl. angol, német, francia, spanyol és olasz.
- Az Erasmus program keretében az adott felsőoktatási intézmény és a fogadóintézmény közötti lejárt szerződések frissítésére lenne szükség egy-egy népszerű nyelvterület esetén.
- Érdeemes lehet idegen nyelvű szakmai témájú kurzusokat indítani alap- és mesterképzésben egyaránt, hogy a hallgatók tájékozottak legyenek a nemzetközi szakmai irodalom terén és ezzel együtt szakmai szókincsük is fejlődjön.
- A munkahelyek számára javasolt olyan idegen nyelvi képzésekben való részvétel biztosítása a humánerőforrás-állomány számára, amely képzésben egyéni, ill. csoportmunka formájában történik meg a munkahelyi kommunikációs formák és nyelvi fordulatok elsajátítása.

- A munkahelyeknek továbbá célszerű és érdemes nyelvi képzéseket és szolgáltatásokat nyújtó cégtől igénybe venni az audit nyelvi szolgáltatást, amelynek keretein belül többek között képzési szükségletmérést végeznek, idegen-nyelvi kompetencia térképet készítenek, és kijelölik a fejlesztési irányokat.

Összegzés

A mikrokatatás során feltárt információk, ismeretek által körvonalazódott a frissen végzett andragógusok nyelvtudásának helyzete. Noha mindannyian rendelkeznek legalább egy középfokú komplex nyelvvizsgálóval, sőt van, akinek két középfokú komplex, ill. felsőfokú komplex nyelvvizsgálója van, mégis az derült ki a felmérésből, hogy nyelvtudásuk nem megfelelő sem munkaerő-piaci szempontból, sem a mindennapi életben történő alkalmazás szempontjából.

Mindkét hipotézis alátámasztásra került a mikrokatatás eredményeinek összesítése és kiértékelése során. Azaz, a végzett andragógusok főként a szakmai szókincs tekintetében rendelkeznek hiányosságokkal, és az idegen nyelven történő beszéd okoz számukra nehézséget. Nyelvtudásukat sokan közepesnek elfogadhatónak és elégtelennek ítélték meg. A nyelvtudásuk így viszont nem tekinthető megfelelőnek, kielégítőnek. A közvetlen környezetükben (pl. család, baráti kör) csak kis mértékben tudják használni idegen nyelvtudásukat, ráadásul a többség csak évente bizonyos alkalmakkor alkalmazza idegen nyelvi ismereteit. A megszerzett nyelvi ismeretek, készségek a gyakorlatban való csekély alkalmazás következtében azonban elhalványulnak, és így nem tud megvalósulni a nyelvi készségek fejlesztése sem.

Ugyanakkor, ami a motivációs tényezőket illeti, az andragógusok nagy részét sokkal inkább az motiválja a nyelvtanulásra, hogy el tudjanak helyezkedni, és meg tudjanak felelni a munkaerő-piac elvárásainak, mintsem az, hogy általában véve szerezzenek idegen nyelvi ismereteket, hogy azt kommunikációs célokra használhassák, és hogy általa kommunikációs (nemcsak idegen nyelvi, hanem általában véve) kompetenciáikat fejleszthessék, amellyel nemcsak a munkaerő-piacon, hanem az élet minden területén érvényesülhetnek.

A mikrokatatás eredményeit illetően mindenképpen célszerű lenne az esetleges okok felderítése, az előzmények feltárása, hogy az esetleges problémát a gyökereinél lehessen kezelni.

A jövőre vonatkozóan a mikrokatatás témáját tekintve érdemes lenne szélesebb körben, akár országos szinten, nagyobb mintavételezéssel megvalósítani. Fontos lenne a következő BA szakot végzett évfolyamok nyelvtudására vonatkozó helyzetet is felmérni, feltárni, valamint meg lehetne vizsgálni a BA végzettségen túl a majdani MA szakot végzett andragógusok nyelvtudásának helyzetét. Mindezt annak érdekében szükséges megtenni, hogy az andragógusok nyelvtudásának szinten tartására, és nyelvi készségeik fejlesztésére megfelelő stratégiai lépéseket dolgozhasson ki a felsőoktatás, valamint az andragógiai diszciplína is.

Bibliográfia

Balázs Éva (2007): Stratégiától a kistérségi együttműködésekig – az idegennyelv-oktatás koordinációja. In: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=fokuszban_nyelvoktatas-02_balazs_eva Letöltés ideje: 2010. 04. 10. 18:00

European Comission (2006): Europeans and their Languages. Eurobarometer. Brussels

Éva Erzsébet (2006): A kulturális kompetencia szerepe a szaknyelvi kommunikáció oktatásában. In: Gecső Tamás (szerk.) (2006): Nyelvi kompetencia – kommunikatív kompetencia. Székesfehérvár, Kodolányi János Főiskola, 131-133. p.

Fazekas Márta (2006): Az idegennyelv-tudás, mint kulcskompetencia a magyar oktatási intézményekben az európai uniós ajánlások tükrében. In: http://www.okm.gov.hu/doc/upload/200610/idegennyelv_tudas_mint_kulcskompetencia_061010.pdf Letöltés ideje: 2009. 11. 20. 19:00

Henczi Lajos (2009): Nyelvvizsgáztatás, valamint a vizsgaközpontok és vizsgarendszerek akkreditációja. In: Henczi Lajos (szerk.) (2009): Felnőttoktató. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt., 197-205. p.

Szemere Pál (2000): Antimetodológia avagy iskola-e az egyetem? In: Kiszely Zoltán (szerk.) (2000): Idegennyelv-tanítás a felsőoktatásban. Székesfehérvár, Kodolányi János Főiskola, 19-42. p.

Vágó Irén (2007): Nyelvtanulási utak Magyarországon. Nyelvtudás és nyelvtanulási környezet. In: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=fokuszban_nyelvoktatas-06_vago_iren Letöltés ideje: 2010. 04. 10. 20:00